

Vezir Coşkun PARLAK
Hakkari Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer BOLAT** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.
12.11.2025

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

Hakkari'de bulunan Üzümlü (Çukurca), Esendere (Yüksekova) ve Derecik gümrük kapıları, hem Türkiye-İran hem de Türkiye-İrak sınır ticaretinin önemli geçiş noktalarıdır. Bu sınır kapıları, kapasitelerinin çok altında işlev görse de bölge ekonomisi açısından büyük bir potansiyel taşımaktadır. Ancak kamuoyuna açık ve düzenli güncellenen geçiş istatistikleri sınırlıdır. Araç, tır, yaya ve yolcu geçişlerine ilişkin verilerin kamuoyu ile paylaşılması hem sınır ticaretinin şeffaflığını hem de bölgesel kalkınma politikalarının planlanabilirliğini artıracaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Hakkari'de faaliyet gösteren Esendere, Üzümlü ve Derecik gümrük kapılarından 2022, 2023 ve 2024 yıllarında yıllık bazda:
 - a. Geçiş yapan toplam araç sayısı,
 - b. Geçiş yapan özel araç sayısı,
 - c. Geçiş yapan tır sayısı,
 - d. Geçiş yapan diğer ticari araç sayısı,
 - e. Geçiş yapan yaya sayısı,
 - f. Geçiş yapan yolcu sayısı,
 - g. Gümrükten gerçekleştirilen ihracat ve ithalat işlemi sayısı ve miktarı nedir?

- 2- Söz konusu gümrük kapılarında 2025 yılının ilk 10 ayında gerçekleşen geçiş sayıları ne kadardır?
- 3- 2022-2025 yılları arasında bu kapılarda ticari araç ve tır geçişlerinde artış ya da azalış oranı ne olmuştur?
- 4- Gümrük kapılarında altyapı, personel sayısı ve dijital sistemlerde bir modernizasyon çalışması yürütölmekte midir?
- 5- Bölgedeki sınır ticaret merkezleri ve gümrük kapıları üzerinden yapılan ticaretin, Hakkâri ekonomisine yıllık katkı miktarı nedir?
- 6- Gümrük geçişlerinde güvenlik veya teknik nedenlerle kapıların geçici olarak kapatıldığı dönemler olmuş mudur? Olduysa hangi tarihler arasında ve hangi gerekçelerle kapatılmıştır?